

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till utbildningsnämnden

Datum:
2022-02-24

Diarienummer:
UBN-2021-08084

Handläggare:
Anna-Malin Lundhamn

Kriterier förskola och pedagogisk omsorg 2022

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

1. **att** fastställa Kriterier för förskola och pedagogisk omsorg (UBN-2021-08084) enligt förvaltningens förslag
2. **att** Regler för förskola och pedagogisk omsorg (UBN-2021-01100) upphör att gälla

Ärendet

Uppsala kommuns styrdokumentmodell är beslutad av kommunstyrelsen (KSN-2020-03156, § 251). Ett styrdokument är ett komplement till lagar och annan styrning av kommunala verksamheter. Det finns behov av att revidera Regler för förskola och pedagogisk omsorg (UBN-2021-01100) i syfte att göra en anpassning till styrdokumentmodellen. Kriterier är den styrdokumenttyp som anger vilka krav som ställs på medborgare, näringsliv och föreningar för att få tillgång till vissa typer av kommunal service, till exempel vid olika typer av ansökningar. Styrdokumenttypen Kriterier är därför mest lämplig att ersätta nu gällande regler.

Att anpassa till styrdokumentmodellen innebär också att göra det tydligare vilken styrning utbildningsnämnden ansvarar för. Förvaltningens processer och sådant som är information till olika målgrupper behöver tas bort. Ett styrdokument ska inte heller innehålla upprepning av lag.

Revideringsarbetet har inneburit en förenkling av kriteriernas disposition, begrepp och meningsbyggnad. Styrningen avseende placeringsordning föreslås förtydligas i syfte att tydliggöra i vilken ordning barn ska placeras i förskola och pedagogisk omsorg. Vidare föreslås begreppet framtida placering införas i syfte att tydliggöra uppsägning vid byte från en placering som ännu inte har påbörjats.

I samband med revideringen av styrdokumentet pågår arbete med att upprätta en tydlig informationsstruktur i syfte att säkerställa att berörda målgrupper får tillgång till rätt information.

Beredning

Ärendet har beretts av handläggare och enhetschef för antagning förskola, sakkunniga i pedagogisk omsorg, processledare, avdelningschef för hemkommun, avdelningschef för förskola och kommunjurister. Fristående verksamheter har informerats om ärendet på stormöten och i ledningsmöte lägeskommun.

Föredragning

Revideringen syftar till att anpassa Regler för förskola och pedagogisk omsorg (UBN-2021-01100) till kommunens styrdokumentmodell och att tydliggöra den styrning som utbildningsnämnden ansvarar för. I styrdokumentet ska nämnden konkretisera hur lagstiftningen ska tillämpas i Uppsala kommun. Styrdokumenttypen Kriterier har bedömts som mest lämplig att ersätta nu gällande regler.

Revideringsarbetet har inneburit en omdisponering av innehållet i syfte att det ska framgå av avsnitten hur skollagen tillämpas i Uppsala kommun. I avsnittsrubrikerna framgår vilka lagparagrafer som nämnden konkretiserar i det aktuella avsnittet. Kriterierna har punktform i syfte att det ska vara lätt att hitta och hänvisa till en viss punkt. Förvaltningens processer och sådant som är information till olika målgrupper har tagits bort. Vidare har en förenkling av text och meningsbyggnad genomförts i syfte att språket ska vara vårdat, enkelt och begripligt (11 § språklagen).

Förslag till förändringar

Förslag för att förtydliga innehållet

- Titeln ändras till ”Kriterier för *placering* i förskola och pedagogisk omsorg” i syfte att tydligare beskriva kriteriernas innehåll.
- Ett nytt avsnitt som omfattar definitioner och begrepp införs i syfte att särskilja begrepp enligt skollagen från begrepp enligt Uppsala kommun.
- Begreppen *särskild handläggning*, *särskild ordning*, *prioriteringsordning* och *turordning* tas bort och ersätts med *prioriteringsordning* och *urval* i syfte att förenkla begrepps användningen och tydliggöra vad styrningen avser.
- Begreppen sökta eller önskade alternativ ändras till valda alternativ.
- Punkt 4.3 föreslås införas i syfte att tydliggöra att ansökan behöver göras vid önskemål om förlängning av vistelsetiden på morgon eller kväll på barnets ordinarie förskola samt för kvälls-, natt- och helgomsorg på nattförskola.
- Information om relativ närhet placeras i bilaga eftersom det är ett separat beslut som antogs av utbildningsnämnden den 28 september 2016 (UBN-2016-3347, § 143).
- Placeringsordning (avsnitt 3.1 i kriterierna) ersätter Särskild handläggning (avsnitt 2.3 i reglerna). Förändringen syftar till att göra det tydligt i vilket ordning barn placeras i förskola och pedagogisk omsorg. Barn som endast handläggs manuellt, men inte prioriteras vid placering, finns därför inte med i placeringsordningen.
- Framtida placering föreslås införas i syfte att förklara (punkt 5.2.3 i kriterierna):

- Framtida placering är när barnet har fått beslut om placering där startdatum ännu inte har infallit.
- Byte från en framtida placering är när barnet har en framtida placering och får ytterligare en placering med ett ännu senare startdatum. Den nya placeringen räknas då som ett byte.
- Hantering av avslutning av plats i enlighet med gällande rutiner föreslås införas. Förskoleplaceringen måste påbörjas inom en månad från beslutat placeringsdatum för att inte avslutas (punkt 5.4.1 i kriterierna). Om uppehåll från placering över två månader inte meddelas skriftligen, kommer placeringen att avslutas (punkt 5.4.2 i kriterierna).

Förslag att ta bort innehåll

- Inledningen ”Uppsala kommun strävar efter att all placering i förskola och pedagogisk omsorg ska ske på ett sådant sätt att den innebär största möjliga kontinuitet och trygghet för barn och familj.” (1. Allmänt i reglerna) föreslås tas bort på grund av att placering i förskola och pedagogisk omsorg har ett fastställt antagningsförfarande.
- Studier föreslås tas bort som grund för rätt till omsorg under tid när förskola inte erbjuds (2.1 i reglerna) i syfte att överensstämja med skollagen.
- Särskilda skäl (avsnitt 3.2 i reglerna) som innebär att lösningar med personal som hämtar barnet och utför omsorgen i barnets hem på grund av särskilda skäl föreslås tas bort på grund av att det inte är förenligt med arbetsgivarens arbetsrättsliga åtaganden.
- Resor (avsnitt 3.3 i reglerna) som innebär att vårdnadshavare ansvarar för alla resor i samband med omsorg då förskola inte erbjuds föreslås tas bort på grund av att kommuner inte har något ansvar för resor i samband med förskola, utan det faller inom ramarna för vårdnadshavares ansvar. Information om vem som ansvarar för resor i samband med förskola finns på www.uppsala.se
- Byte mellan avgiftsfri förskola och avgiftsbelagd förskola (4.2.3 i reglerna) föreslås tas bort eftersom det handlar om hur ett byte går till. Information om hur antagningen går till finns på www.uppsala.se

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 24 februari 2022
- Bilaga, Kriterier för förskola och pedagogisk omsorg (UBN -2021-08084), nytt förslag

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas
Utbildningsdirektör

Reglerande styrdokument

Beslutsfattare:
Utbildningsnämnden

Dokumentansvarig:
Enhetschef antagning och placering

Datum:
2022-02-28

Diarienummer:
UBN-2021-08084

Kriterier för placering i förskola och pedagogisk omsorg

Lokala föreskrifter

Taxor och avgifter

Kriterier

Innehåll

Inledning.....	3
Syfte	3
Omfattning.....	3
Kriterier för placering i förskola och pedagogisk omsorg.....	4
1. Rätt till förskola	4
2. Ansökan och erbjudande av plats i förskola eller pedagogisk omsorg.....	5
3. Placeringsordning och urval till förskola och pedagogisk omsorg	5
4. Omsorg under tid då förskola inte erbjuds	7
5. Uppehåll, uppsägning och avstängning i förskola och pedagogisk omsorg.....	7
6. Avgifter i förskola och pedagogisk omsorg	8
Definitioner och begrepp.....	9
Definitioner utifrån skollagens bestämmelser	9
Definitioner enligt Uppsala kommun.....	9
Ansvar	10
Relaterade dokument.....	10
Dokumenthistorik.....	11

Bilaga 1 Relativ närhet

Inledning

Placering i förskola och i pedagogisk omsorg regleras i 8 kap. (förskolan) och 25 kap. (pedagogisk omsorg som bedrivs i stället för förskola) skollagen (2010:800). [Dessa kriterier som beslutas av utbildningsnämnden tydliggör hur kommunen tillämpar nyss nämnda kapitel i skollagen.](#)

Syfte

Syftet med detta styrdokument är att tydliggöra utbildningsnämndens styrning av placering i förskola och pedagogisk omsorg. Kriterierna utgör nämndens konkretisering av hur skollagen ska tillämpas i Uppsala kommun. Kriterierna ska säkerställa att kommunen ger en likvärdig service.

Omfattning

Dessa kriterier gäller för vårdnadshavare som ansöker om placering eller har placering för sitt/sina barn i förskola eller i pedagogisk omsorg genom kommunens antagning.

Kommunens antagning är gemensam för all placering i förskola och pedagogisk omsorg med kommunal huvudman, samt för fristående huvudman som får kommunala bidrag och har valt att ingå i kommunens antagning.

För information om hur processen går till och vad som förväntas i samband med till exempel ansökan, byte av plats eller uppsägning av plats, se www.uppsala.se

Kriterier för placering i förskola och pedagogisk omsorg

Följande kriterier styr hur skollagen ska tillämpas i Uppsala kommun för vårdnadshavare som ansöker om placering eller har placering för sitt/sina barn i förskola eller pedagogisk omsorg.

1. Rätt till förskola (8 kap. 3-7 §§ skollagen)

Avsnittet avser både förskola och pedagogisk omsorg. I punkterna 1.1-1.6 används förskola som ett gemensamt begrepp för båda verksamheterna.

- 1.1 Förskola erbjuds helgfria vardagar förutom julafton, nyårsafton och midsommarafton. Se även punkt 4.2, om omsorg under tid då förskola inte erbjuds.
- 1.2 För barn vars vårdnadshavare arbetar skift eller har oregelbunden arbetstid avgör vårdnadshavarens sysselsättningsgrad omfattningen av vistelsetid i förskolan, oavsett när arbetet utförs.
- 1.3 Barn vars vårdnadshavare är arbetslösa eller föräldralediga har rätt till förskoleplats i 20 timmar per vecka. Barnet kan behålla sin aktuella vistelsetid i upp till en månad efter arbetslöshetens början eller efter syskonets födelse.
- 1.4 Barn vars vårdnadshavare, vid arbetslöshet eller föräldraledighet, arbetar delvis under en vecka har rätt till fyra timmars vistelsetid de dagar vårdnadshavare inte arbetar.
- 1.5 Vid vårdnadshavares ledighet på grund av graviditet kan barnet behålla sin aktuella vistelsetid i upp till en månad före beräknad nedkomst.
- 1.6 Förskolan kan stängas under fyra dagar/läsår för att ge personalen möjlighet till planering och fortbildning. Reducering av avgiften medges inte för dessa dagar. Huvudmannen ska ordna tillfälliga lösningar för barn i behov av omsorg under dessa dagar.

2. Ansökan och erbjudande av plats i förskola eller pedagogisk omsorg (8 kap. 5, 14 §§ och 25 kap. 2 § skollagen)

- 2.1 Vårdnadshavare kan i sin ansökan om förskola och pedagogisk omsorg göra upp till nio val. Det är inte garanterat att barnet får plats på något av dessa val. Om plats inte kan erbjudas utifrån de val som vårdnadshavare har gjort erbjuds barnet annan förskola.
- 2.2 Ansökan om plats i förskola och pedagogisk omsorg ska göras minst tre kalendermånader innan önskad placeringsmånad men tidigast när barnet är en månad gammalt. Om exempelvis det önskade placeringsdatumet är i januari ska ansökan ha inkommit före september månads utgång. Detta med undantag för placeringar med start i augusti där handläggningstiden är fyra kalendermånader, d.v.s. att ansökan måste ha inkommit senast innan mars månads utgång.
- 2.3 Vårdnadshavare som erbjuds något av sina val kan tacka ja eller nej till platsen och ändå stå kvar i kön till de högre prioriterade valen i sin ansökan.
- 2.4 Vårdnadshavare som inte erbjuds plats på något av sina val, utan får erbjudande om plats på annan förskola eller pedagogisk omsorg i kommunens gemensamma antagning, kan tacka ja eller nej till platsen och ändå stå kvar i kön till samtliga val i sin ansökan.

3. Placeringsordning och urval till förskola och pedagogisk omsorg (8 kap. 13-15 §§ och 25 kap. 2 § skollagen)

3.1 Placeringsordning till förskola och pedagogisk omsorg

3.1.1 I första hand placeras

- Barn [folkbokförda i Uppsala kommun](#) som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola.

3.1.2 I andra hand placeras, utan inbördes ordning:

- Barn med [sekretessmarkering eller skyddad folkbokföring](#).
- Barn, [folkbokförda i Uppsala kommun](#), till vårdnadshavare med behov av omsorg under kvällar, nätter och helger på tid när förskola inte erbjuds.
- Barn, [folkbokförda i Uppsala kommun](#), till vårdnadshavare som ansöker om plats i [pedagogisk omsorg](#).

3.1.3 I tredje hand placeras övriga barn [folkbokförda i Uppsala kommun](#).

3.1.4 I fjärde hand placeras barn [folkbokförda i andra kommuner](#) under förutsättning att det finns plats att ta emot sådana barn.

3.2 Urval vid konkurrens till förskola

Om det uppstår konkurrens om plats vid nyplacering eller byte av placering till förskola gäller följande urval.

- 3.2.1 Vårdnadshavares val utifrån
 - a. i första hand syskonförtur
 - b. i andra hand relativ närhet (se bilaga 1)
- 3.2.2 Vårdnadshavare som inte kan få något av sina val, och vars barn saknar en förskoleplacering, konkurrerar om lediga platser inom zonblocket utifrån
 - a. i första hand syskonförtur
 - b. i andra hand relativ närhet (se bilaga 1)
- 3.2.3 Vårdnadshavare, vars barn inte kan få en placering inom zonblocket, erbjuds en tillfällig plats på en vårförskola.
- 3.2.4 Ansökningar som har inkommit senare än tre månader innan önskad placeringsmånad (behovsdatum). För placeringar i augusti gäller det ansökningar som inkommit senare än fyra månader innan önskad placeringsmånad.
- 3.2.5 Barn som är folkbokförda i annan kommun under förutsättning att det finns plats att ta emot sådana barn.

3.3 Urval till förskola vid samma relativa närhet

Om två barn har samma relativa närhet (se bilaga 1) gäller följande urval till förskola.

- 3.3.1 Det barn som har kortast väg till vald förskola har rätt till platsen.
- 3.3.2 I de fall avståndet till vald förskola är samma, har det barn som valt förskolan i första hand rätt till platsen framför det barn som valt förskolan i andra eller tredje hand och så vidare.
- 3.3.3 I de fall båda barnen har valt samma förskola används lottning.

3.4 Urval vid konkurrens till pedagogisk omsorg

Om det uppstår konkurrens om plats vid nyplacering eller byte av placering till pedagogisk omsorg gäller följande urval.

- 3.4.1 Syskon till barn som redan har plats inom pedagogisk omsorg i det aktuella familjedaghemmet eller flerfamiljslösningen.
- 3.4.2 Hänsyn tas till gruppens sammansättning utifrån ålder.
- 3.4.3 Ansökningar som har inkommit senare än tre månader innan önskad placeringsmånad. För placeringar i augusti gäller det ansökningar som inkommit senare än fyra månader innan önskad placeringsmånad.

- 3.4.4 Barn som är folkbokförda i annan kommun under förutsättning att det finns plats att ta emot sådana barn.

3.5 Urval till omsorg under tid när förskola inte erbjuds

Avser endast behov av omsorg vardagar före klockan 06.30 och/eller efter klockan 18.30 samt dygnet runt helger inklusive julafton, nyårsafton och midsommarafton. Om det uppstår konkurrens om platserna gäller följande urval.

- 3.5.1 Syskon till barn som redan har plats på den aktuella förskolan.
- 3.5.2 Kötid, räknat från ansökningsdatum.
- 3.5.3 Barn som är folkbokförda i annan kommun under förutsättning att det finns plats att ta emot sådana barn.

3.6 Byte av förskola

- 3.6.1 Om ansökan om byte kan beviljas, sker placering genom så kallad direktplacering. Se avsnittet definition.

4. Omsorg under tid då förskola inte erbjuds (8 kap. 3 § och 25 kap. 5 § skollagen)

- 4.1 Förskola som bedriver kvälls-, natt- och helgomsorg erbjuder omsorg från klockan 18.30 till 06.30 vardagar samt dygnet runt helger inklusive julafton, nyårsafton och midsommarafton. Om barnet behöver omsorg före klockan 06.00 och/eller efter 22.00 sker övernattnings på förskolan.
- 4.2 [Särskild ansökan krävs från vårdnadshavare för omsorg under tid då förskola inte erbjuds.](#)
- 4.3 För att beviljas omsorg under tid då förskola inte erbjuds görs en bedömning utifrån vårdnadshavarnas arbetstider samt barnets och vårdnadshavarens behov av dygnsvila och familjens situation i övrigt.

5. Uppehåll, uppsägning och avstängning i förskola och pedagogisk omsorg

5.1 Uppehåll i placering

- 5.1.1 Plats i förskola och pedagogisk omsorg kan vid uppehåll behållas upp till tre månader. Avgift betalas under uppehållet.
- 5.1.2 Uppehåll upp till två månader meddelas förskolan eller den pedagogiska omsorgen.
- 5.1.3 Uppehåll upp till tre månader meddelas skriftligen till enheten för antagning och placering.

5.2 Uppsägning av plats

- 5.2.1 Plats i förskola och pedagogisk omsorg kan sägas upp när som helst under året.

- 5.2.2 Uppsägningstid är två månader från och med det datum båda vårdnadshavarna har bekräftat uppsägningen. Avgift betalas under uppsägningstiden.
- 5.2.3 Uppsägning krävs inte vid byte av förskola, med undantag vid flera framtida placeringar där den första placeringen inte ska påbörjas.

5.3 Avstängning från plats

- 5.3.1 Vid tre obetalda månadsavgifter kan barnets placering stängas av med omedelbar verkan. Vårdnadshavaren måste ha betalat skulden eller upprättat en avbetalningsplan för att barnet ska ha rätt att få en ny placering i förskola i Uppsala kommun.
- 5.3.2 Avstängning får inte ske för den del av placeringen som omfattar rätt till allmän förskola eller för den del som omfattar rätt till plats utifrån behov av särskilt stöd.

5.4 Avslutning av plats

- 5.4.1 Förskoleplaceringen måste påbörjas inom en månad från beslutat placeringsdatum. I annat fall avslutas placeringen.
- 5.4.2 Om uppehåll från placering över två månader inte skriftligen meddelas enheten för antagning och placering, kommer placeringen att avslutas.

6. Avgifter i förskola och pedagogisk omsorg (8 kap. 16 § skollagen)

- 6.1 Avgift betalas tolv månader per år oavsett vistelsetid.
- 6.2 För barn med rätt till allmän förskola reduceras avgiften med 25 % från och med september till och med maj. I övrigt betalas full avgift (juni, juli, aug).
- 6.3 I de fall vårdnadshavare har olika adresser skickas fakturan till den vårdnadshavare som barnet är folkbokfört hos.
- 6.4 I de fall där endast en vårdnadshavare är i behov av omsorgen, skickas fakturan till denna vårdnadshavare oavsett barnets folkbokföringsadress.

Definitioner och begrepp

Definitioner utifrån skollagens bestämmelser

Allmän förskola är en rättighet för barn från och med höstterminen det år ett barn fyller tre år. Barnet har rätt till minst 525 avgiftsfria timmar per år i förskolan. Timmarna ska förläggas skoldagar under grundskolans terminer.

Förskola är en skolform som barn ska erbjudas från 1 års ålder fram tills barnen får skolplikt och ska börja förskoleklass. Förskola ska erbjudas i den omfattning det behövs med hänsyn till vårdnadshavares förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt. Förskola bedrivs i lokaler anpassade för utbildningen.

Huvudman är den som ansvarar för förskola och pedagogisk omsorg. Uppsala kommun är huvudman för kommunala förskolor. Fristående förskolor har enskilda huvudmän.

Omsorg under tid när förskola inte erbjuds, kan ges i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrars förvärvsarbete och familjens situation i övrigt.

Pedagogisk omsorg är ett alternativ som erbjuds i stället för förskola. Exempel på pedagogisk omsorg är familjedaghem och flerfamiljslösningar. Pedagogisk omsorg kan bedrivas i familjernas hem eller i gemensam lokal.

Öppen förskola är för barn 1-5 år och är ett komplement till förskola och pedagogisk omsorg. Målgruppen är barn och föräldrar som är hemma på dagarna till exempel på grund av föräldraledighet. Vårdnadshavarna eller någon annan vuxen ska följa med barnet till öppna förskolan. Öppen förskola regleras inte i dessa kriterier.

Definitioner enligt Uppsala kommun

Direktplacering innebär att om byte kan beviljas, upphör barnets placering från och med det datum som den nya placeringen beviljas. Direktplacering gäller endast vid byte av förskola och ej vid byte av pedagogisk omsorg.

Byte från en framtida placering är när barnet har en framtida placering och får ytterligare en placering med ett ännu senare startdatum. Den nya placeringen räknas då som ett byte.

Framtida placering är när barnet har fått beslut om placering där startdatum ännu inte har infallit.

Hushåll¹ omfattar ensamstående eller sammanboende personer. I kategorin sammanboende ingår personer som lever tillsammans som gifta, i registrerat partnerskap eller i ett samboförhållande.

Placeringsordning anger i vilken ordning placering sker.

Urval beskriver vilka urvalsgrunder som används om det inte finns plats för alla på vald förskola.

¹ Definitionen är i enlighet med Skatteverkets definition.

Relativ närhet är skillnaden mellan farbar väg till vald förskola jämfört med avståndet till en alternativ kommunal eller fristående förskola som ingår i kommunens gemensamma antagning i närheten av folkbokföringsadressen. Urval genom relativ närhet görs om en förskola inte har plats för alla barn som har valt den. För närmare beskrivning, se bilaga 1.

Syskon är alla barn folkbokförda i samma bostad [och som ingår i samma hushåll oavsett vårdnadshavare](#).

Syskonförtur avser barn vars syskon har plats i den förskola där syskonet ska börja. Om syskon konkurrerar om samma plats avgör lottning vem som får platsen.

Vistelsetid är den tid som barnet är i förskolan utifrån sin aktuella grund för placering i förskola.

Vårförskola är en förskola där vårdnadshavare erbjuds tillfällig placering om placering inte kan erbjudas utifrån vårdnadshavarnas val eller inom zonblocket. Vilka förskolor som är vårförskolor anpassar kommunen efter behov.

Zon är ett geografiskt område som Uppsala kommun har indelats i. Zonindelningen följer de geografiska områden för statistik som alla Sveriges kommuner är indelade i, så kallade nyckelkodsområden. Flera nyckelkodsområden bildar en zon.

Zonblock består av flera näraliggande zoner. Undantag är centrumzonen som inte tillhör ett zonblock.

Ansvar

Utbildningsnämnden ansvarar för beslut om ändringar av styrdokumentet Kriterier för placering i förskola och pedagogisk omsorg.

Ansvar för att styrdokumentet är aktuellt är den chef i utbildningsförvaltningen som enligt utbildningsnämndens delegationsordning beslutar om placering i förskola och pedagogisk omsorg.

Relaterade dokument

Regler för fritidshem och annan pedagogisk verksamhet

Dokumenthistorik

Datum	Dokumenthändelse
2018-02-14 (§ 10)	Reviderad "Regler för förskola och pedagogisk omsorg" (UBN-2018-0374)
2018-05-21 (§ 76)	Reviderad (UBN-2018-0374)
2019-06-19 (§ 125)	Reviderad (UBN-2019-1690)
2020-03-25 (§ 25)	Reviderad (UBN-2020-00437)
2021-09-27 (§ 95)	Reviderad (UBN-2021-01100)
2022-03-24 (§ x)	Reviderad "Kriterier för förskola och pedagogisk omsorg" (UBN-2021-08084)

Bilaga 1

Relativ närhet

Om en kommunal förskola inte har plats för alla som har valt den, görs ett urval genom relativ närhet. Relativ närhet är skillnaden mellan farbar väg till vald förskola jämfört med avståndet till en alternativ förskola alternativ kommunal eller fristående förskola som ingår i kommunens gemensamma antagning i närheten av folkbokföringsadressen.

Så här beräknas relativ närhet:

1. Avståndet mellan barnets folkbokföringsadress och den valda förskolan mäts.
2. Avståndet till den valda förskolan jämförs med avståndet till barnets geografiskt närmaste eller näst närmaste förskolan (om den närmaste förskolan har valts) för att få fram skillnaden i avstånd = den relativa närheten.

Om den valda förskolan är den förskola som ligger närmast jämförs avståndet med den näst närmaste förskolan. I andra fall jämförs avståndet mellan den valda förskolan och den närmaste förskolan.

3. Den relativa närheten jämförs för samtliga som valt samma förskola.
4. Om två barn valt samma förskola och bara ett av dem kan få en plats, är det barnet som har högst relativt avstånd till den valda förskolan som har rätt till platsen.

Utbildningsnämnden
Reglemente

Datum:
2020-09-27

Diarienummer:
UBN-2021-01100

Regler för förskola och pedagogisk omsorg

Innehåll

1. Allmänt.....	3
2. Förskola och pedagogisk omsorg för barn 1–5 år.....	3
2.1 Rätt till plats inom förskola och pedagogisk omsorg.....	3
2.2 Anmälan.....	4
2.3 Särskild handläggning.....	4
2.4. Inför placering i förskola och pedagogisk omsorg	5
2.4.1 Turordning placering förskola.....	5
2.4.2 Turordning placering pedagogisk omsorg	6
2.5 Erbjudande om plats i förskola och pedagogisk omsorg	7
2.6 Uppehåll i placering.....	7
3. Omsorg utanför ordinarie öppettider i förskola	7
3.1 Rätt till omsorg.....	8
3.2 Särskilda skäl.....	8
3.3 Resor	9
4. Avgift och uppsägning av plats	9
4.1 Avgifter.....	9
4.2 Uppsägning	9
4.2.3 Byte mellan allmän avgiftsfri förskola och avgiftsbelagd förskola	9
4.3 Avstängning.....	9

Reviderad efter beslut i utbildningsnämnden 2018-05-21, 2019-06-19 (§ 125), 2020-03-25 (§ 25) och 2021-09-27 (§ 95)

1. Allmänt

Placering i förskola och pedagogisk omsorg regleras i 8 kap. (förskolan) och 25 kap. (annan pedagogisk verksamhet) skollagen (2010:800).

Uppsala kommun strävar efter att all placering i förskola och pedagogisk omsorg ska ske på ett sådant sätt att den innebär största möjliga kontinuitet och trygghet för barn och familj.

Antagningen i kommunen är gemensam för all placering i förskola och pedagogisk omsorg i kommunal regi samt i enskild regi där verksamheten får kommunala bidrag och har valt att ingå i kommunens placeringssystem.

2. Förskola och pedagogisk omsorg för barn 1–5 år

Verksamhet för barn i åldrarna 1–5 år bedrivs i form av **förskola** och **pedagogisk omsorg** (familjedaghem/dagbarnvårdare, flerfamiljsystem och familjenätverk).

I nedanstående text inkluderar benämningen förskola även pedagogisk omsorg **förutom** under punkt 2.4. *Inför placering förskola och pedagogisk omsorg.*

2.1 Rätt till plats inom förskola och pedagogisk omsorg

Barn till vårdnadshavare som förvärvsarbetar eller studerar ska erbjudas förskola i den omfattning det behövs med hänsyn till vårdnadshavares förvärvsarbete eller studier.

För att vårdnadshavare ska kunna göra ett val utifrån behov av omsorgstid ska alla förskolor sträva efter att tillmötesgå föräldrarnas behov av omsorg i enlighet med skollagen 8 kap § 5. Förskola erbjuds helgfria vardagar förutom julafton, nyårsafton och midsommarafton. Öppettiderna varierar utifrån föräldrars behov. Omsorg under annan tid beskrivs nedan i särskilt avsnitt.

Alla barn har rätt till minst 525 timmar om året (allmän förskola) från och med höstterminen det år barnet fyller tre år.

På begäran ska vårdnadshavare styrka sin arbets- och studietid. Barn ska även erbjudas förskola i den omfattning det behövs med hänsyn till barnets eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

För vårdnadshavare som arbetar skift eller har oregelbunden arbetstid är sysselsättningsgraden avgörande för omfattning av tid i förskolan, oavsett när arbetet utförs.

Verksamheten kan stängas under fyra dagar/läsår för att ge personalen möjlighet till planering och fortbildning. Reducering av avgiften medges inte för dessa dagar. Huvudmannen kan ordna tillfälliga lösningar för barn i behov av omsorg under dessa dagar.

Övriga vardagar under året ska verksamhet tillhandahållas för placerade barn. Det gäller även vid behov av verksamhet under skollov. Verksamheten kan bedrivas vid annan enhet eller i annan form.

I Uppsala kommun gäller följande riktlinjer:

- Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska erbjudas plats i förskolan om inte barnets behov av sådant stöd tillgodoses på annat sätt (8 kap. 7 § skollagen). Ett barns rätt till förskola med anledning av barnets eget behov fastställs efter särskild prövning.
- Barn vars vårdnadshavare är arbetslösa eller föräldralediga har rätt till plats i förskola 20 timmar per vecka. För att en vårdnadshavare ska anses arbetslös och barnet därmed berättigad förskola ska vårdnadshavare stå till arbetsmarknadens förfogande och även i övrigt uppfylla kraven på att vara aktivt arbetsökande. Om vårdnadshavare, vid arbetslöshet eller föräldraledighet, arbetar delvis under en vecka har barnet rätt till fyra timmars vistelsetid de dagar vårdnadshavare inte arbetar.
- Vårdnadshavare har rätt att behålla barnets befintliga vistelsetid en månad efter syskonets födelse eller arbetslöshetens början.
- Vid graviditet får syskon behålla sin aktuella omsorgstid även om modern under månaden före beräknad nedkomst tar ut föräldraledighet, semester eller av annat skäl inte studerar eller arbetar.
- Barn till vårdnadshavare som förvärvsarbetar eller studerar har rätt till omsorg under tid då förskola inte erbjuds i den omfattning det behövs med hänsyn till vårdnadshavares förvärvsarbete, studier eller familjens situation i övrigt.

2.2 Anmälan

Anmälan till plats i förskola ska göras minst tre månader (handläggningstid) innan önskad placeringsmånad. Om exempelvis behovsdatumet är i januari ska ansökan ha inkommit senast i september månad. Detta med undantag för placeringar med start i augusti där handläggningstiden är fyra månader, d.v.s. att ansökan måste ha inkommit senast i mars månad. Barnet kan få plats tidigast från ett års ålder. Plats erbjuds så fort det finns ledig plats. Anmälan kan lämnas året runt.

Anmälan görs i kommunens e-tjänst, tidigast när barnet är en månad. I anmälan anges från vilket datum som förskoleplats önskas (behovsdatum).

Vårdnadshavare kan i sin anmälan göra upp till nio val. Det är dock inte garanterat att barnet får plats på något av dessa val. Om plats inte kan erbjudas enligt önskemål erbjuds barnet annat alternativ.

Vårdnadshavare får ändra sina alternativ i anmälan utan att handläggningstiden påverkas. Vårdnadshavare kan ändra behovsdatum till ett senare datum. Om behovsdatum ändras till ett tidigare datum erbjuds plats så fort ledig plats finns.

2.3 Särskild handläggning

Utbildningsförvaltningen handlägger följande anmälningar om platsbehov enligt särskild ordning:

- Barn med skyddad adress och/eller skyddad identitet.
- Barn till vårdnadshavare med behov av omsorg då förskola inte erbjuds.
- Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola.
- Barn till vårdnadshavare som ansöker om plats i familjedaghem.
- Barn till vårdnadshavare som ansöker om plats på förskola med finskspråkig inriktning.

- Barn som byter till/från allmän förskola
- Barn som inte kan nyttja erbjuden plats på grund av att förskolan inte kan erbjuda omsorg under den tid som vårdnadshavarna har behov av det

2.4. Inför placering i förskola och pedagogisk omsorg

Barnet ska erbjudas plats vid en förskoleenhet så nära barnets eget hem som möjligt om familjen så önskar. Skälig hänsyn ska tas till vårdnadshavares önskemål. (8 kap. 15 §).

Vid placering beaktas att huvudmannen enligt 8 kap. 8 § skollagen ska kunna se till att barngrupperna har en lämplig sammansättning och storlek.

2.4.1 Turordning placering förskola

Om det uppstår konkurrens om plats gäller följande prioriteringsordning, som gäller både vid nyplacering och vid byte av placering:

1. Vårdnadshavares val, först utifrån
 - a. Syskonförtur, sedan
 - b. Relativ närhet
2. Vårdnadshavare som inte kan få något av sina val, som saknar en förskola, konkurrerar om lediga platser som finns kvar på förskolor inom deras zonblock (se nedan), först utifrån
 - a. Syskonförtur, sedan
 - b. Relativ närhet
 - c. De som inte kan få plats på förskola inom zonblocket erbjuds plats på en vårförskola.
3. Vårdnadshavare som inte kan få en plats på en förskola inom zonblocket, som saknar en förskola, erbjuds en tillfällig plats på en så kallad vårförskola (se nedan).
4. Ansökningar som har inkommit senare än tre månader innan önskad placeringsmånad (behovsdatum), det vill säga där plats önskas tidigare än tre månader från att anmälan om platsbehov skickats. För placeringar i augusti gäller det ansökningar som inkommit senare än fyra månader innan önskad placeringsmånad.
5. Barn som är folkbokförda i annan kommun (i mån av plats).

Definitioner

Syskonförtur

Med syskonförtur avses syskon som redan har plats på den aktuella förskolan. Med syskon menas samtliga barn folkbokförda i samma hushåll oavsett vårdnadshavare. Om syskon konkurrerar om samma plats avgör lottning vem som får platsen.

Relativ närhet

Relativ närhet, vilket innebär att avståndet mellan barnens folkbokföringsadress och den sökta förskolan mäts och sätts i förhållande till avståndet till en annan näraliggande förskola.

Om en förskola inte har plats för alla som önskat den, görs ett urval utifrån relativ närhet. Relativ närhet är skillnaden i farbar väg till den önskade förskolan jämfört med en alternativ förskola i närheten (av de förskolor som ingår i kommunens kö).

Så här beräknas relativ närhet:

- Avståndet mellan barnets folkbokföringsadress och den önskade förskolan mäts.
- Avståndet till den önskade förskolan jämförs med avståndet till den närmaste eller näst närmaste förskolan för att få fram skillnaden i avstånd = den relativa närheten. Om den valda förskolan är den förskola som ligger närmast jämförs avståndet med den näst närmaste förskolan. I andra fall jämförs avståndet mellan den valda förskolan och den närmaste förskolan.
- Den relativa närheten jämförs för samtliga som sökt samma förskola.
- Om två barn önskat samma förskola och bara ett av dem kan få en plats, är det barnet som har längsta relativa avståndet till sin alternativa förskola som har rätt till platsen.
- Om två barn har samma relativa närhet:
 - mäts avståndet till sökt förskola. Det barn som har kortast väg till sökt förskola erbjuds platsen.
 - i de fall avståndet till sökt förskola är samma antas det barn som valt förskolan i första hand framför det barn som valt skolan som andra- eller tredjehandsval osv.
 - i de fall båda har samma förskola som valalternativ används lottning.

Zon

Zonindelningen följer de geografiska områden för statistik som kommuner är indelade i, så kallade nyckelkodsområden. Flera nyckelkodsområden bildar en zon.

Zonblock

Varje zon ingår i ett så kallat zonblock, som utgörs av flera näraliggande zoner.

Vårförskola

Tillfällig förskola där vårdnadshavare erbjuds plats om plats inte kan erbjudas på annat sätt. Vilka förskolor som fungerar som vårförskolor kan anpassas efter behov.

2.4.2 Turordning placering pedagogisk omsorg

Om det uppstår konkurrens om plats gäller följande prioriteringsordning både vid nyplacering och vid byte av placering:

1. Syskon till barn som redan har plats inom pedagogisk omsorg i det aktuella familjedaghemmet, flerfamiljsystemet eller familjenätverket. Med syskon menas här samtliga barn folkbokförda i samma hushåll oavsett vårdnadshavare.
2. Hänsyn tas till gruppens sammansättning utifrån ålder.
3. Ansökningar som har inkommit senare än tre månader innan önskad placeringsmånad. För placeringar i augusti gäller det ansökningar som inkommit senare än fyra månader innan önskad placeringsmånad.
4. Barn som är folkbokförda i annan kommun.

2.5 Erbjudande om plats i förskola och pedagogisk omsorg

När ledig plats finns får vårdnadshavarna till barnet som står på tur ett platserbjudande som ska besvaras av barnets båda vårdnadshavare. Erbjudanden skickas inte om ett byte till en förskola i kommunens kö kan beviljas, då sker istället en så kallad direktplacering (se nedan).

I särskilda fall kan det räcka med att endast den ena vårdnadshavaren besvarar platserbjudandet. Det avgörs av handläggaren i det specifika ärendet.

För att få en placering ska vårdnadshavarna tacka ja till platserbjudande **inom åtta dagar** (gäller ej vid byten). Med svaret ska vårdnadshavare skicka in blanketterna Kontrakt för omsorgstid och inkomstanmälan för avgift.

Om vårdnadshavarna inte svarat på platserbjudandet inom åtta dagar betraktas det som att de avstår från erbjuden plats och anmälan avregistreras.

Vårdnadshavare som erbjuds plats till lägre önskade alternativ, kan tacka ja eller nej till denna och ändå stå kvar i kön till högre önskade alternativ.

Om ansökan gäller ett byte av förskola och bytet kan beviljas, sker placering genom så kallad direktplacering. Det innebär att barnet förlorar den platsen som bytet söks ifrån, från och med det datumet som plats på den nya förskolan beviljas. Detta gäller endast de som söker och kan få ett byte till en förskola, inte till pedagogisk omsorg.

Vårdnadshavare som **inte** erbjuds plats på något av sina önskade alternativ, utan får erbjudande om plats på annan förskola, kan tacka ja eller nej till erbjudandet och ändå stå kvar i kön till samtliga önskade alternativ.

Vårdnadshavare som tackar nej till en erbjuden plats kan inte garanteras en annan plats det önskade placeringsdatumet.

2.6 Uppehåll i placering

Den som, vid annat än sommarledighet, inte ska utnyttja sin plats under mer än två månader kan ansöka om att ha kvar platsen upp till tre månader. Ansökan om att behålla platsen sker skriftligen till utbildningsförvaltningen. Avgift betalas även när platsen inte används.

Om en plats inte används under två månader, och vårdnadshavarna inte har ansökt om uppehåll i placeringen, kommer platsen att sägas upp med omedelbar verkan.

3. Omsorg utanför ordinarie öppettider i förskola

Omsorgen ges mellan kl. 18:30 och kl. 06:30 vardagar samt under lördagar, söndagar och helgdagar.

Barn till vårdnadshavare som förvärvsarbetar eller studerar har rätt till omsorg under tid då förskola inte erbjuds i den omfattning det behövs med hänsyn till vårdnadshavares förvärvsarbete, studier eller familjens situation i övrigt.

Omsorgen kan erbjudas från och med ett års ålder till och med vårterminen det år barnet fyller 13 år.

Omsorg under tid då förskola inte erbjuds delas upp i:

- omsorg som **inte** innebär övernattning, och
- omsorg som innebär övernattning eller bedrivs under lördagar, söndagar och helgdagar.

Omsorg som **inte** innebär övernattning beviljas de vårdnadshavare som har möjlighet att lämna eller hämta barn så att nattvilan kan ske i hemmet. Om barnet inte ska övernatta i verksamheten kan lämning ske tidigast kl. 06:00 och hämtning senast kl. 22:00.

Omsorg som innebär övernattning beviljas de vårdnadshavare som inte har möjlighet att lämna eller hämta barn så att nattvilan kan ske i hemmet. Nattvilan sker då i omsorgen. Denna typ av omsorg omfattar även omsorg under lördagar, söndagar och helgdagar även om den inte innebär övernattning.

Om det uppstår konkurrens om plats gäller följande prioriteringsordning:

1. Syskon till barn som redan har plats på den aktuella förskolan. Med syskon menas här samtliga barn folkbokförda i samma hushåll oavsett vårdnadshavare.
2. Kötid – ansökningsdatum
3. Barn som är folkbokförda i annan kommun – om hemkommunen godkänner placeringen

3.1 Rätt till omsorg

För att få tillgång till omsorgen med hänsyn till vårdnadshavares förvärvsarbete, ska arbetstid mellan kl. 18:30 och kl. 06:30 styrkas genom intyg från arbetsgivare. Även restid till/från arbetet mellan kl. 18:30 och kl. 06:30 ska styrkas. Schema ska bifogas med ansökan.

Tillgång till omsorgen med hänsyn till familjens situation i övrigt kan exempelvis vara att en vårdnadshavare är intagen på behandlingshem, kriminalvårdsanstalt eller liknande.

Barn vars vårdnadshavare har behov av omsorg under tid då förskola inte erbjuds har förtur till en förskola som erbjuder sådan omsorg.

För att beviljas omsorg som innebär övernattning eller bedrivs under lördagar, söndagar och helgdagar krävs att vårdnadshavaren inte kan lämna eller hämta barnet så att nattvilan kan ske i hemmet. Detta är en bedömning som görs i det enskilda fallet utifrån följande kriterier: barnets ålder, vårdnadshavarens arbetsschema påföljande dag samt barnets och vårdnadshavarens behov av dygnsvila.

3.2 Särskilda skäl

I enskilda fall, där det finns särskilda skäl, kan lösningar med personal som hämtar barnet och utför omsorgen i barnets hem förekomma. Sådana lösningar omprövas regelbundet. Med särskilda skäl menas att omsorgen behöver utföras i hemmet för att

undvika en ohållbar situation för den enskilda familjen. Särskilda skäl kan vara av olika art och bedöms i det enskilda fallet. Särskilda skäl ska styrkas med underlag.

3.3 Resor

Vårdnadshavaren ansvarar för alla resor i samband med omsorg då förskola inte erbjuds.

4. Avgift och uppsägning av plats

4.1 Avgifter

Vårdnadshavarens avgifter betalas per månad, tolv månader om året.

Full avgift betalas tolv månader per år oavsett vistelsetid. För barn med rätt till allmän förskola reduceras avgiften med 25 procent under perioden september till och med maj.

I de fall vårdnadshavare har olika adresser skickas fakturan till den vårdnadshavare där barnet är folkbokfört. I de fall där endast den vårdnadshavare som är folkbokförd på annan adress än barnet har behov av plats i förskola, skickas faktura till denna vårdnadshavare.

4.2 Uppsägning

Vårdnadshavare har rätt att när som helst under året säga upp platsen. Båda vårdnadshavarna ska bekräfta uppsägningen. Uppsägningstiden är två månader. Avgift betalas under uppsägningstiden.

När en vårdnadshavare tackar ja till en ny placering, avslutas den gamla placeringen (om den ligger mer än två månader framåt) per automatik, ingen särskild uppsägning behövs. Det gäller även vid byte mellan förskolor i kommunens gemensamma antagning och förskolor med egen antagning.

4.2.3 Byte mellan allmän avgiftsfri förskola och avgiftsbelagd förskola

Eftersom barnet behåller sin plats på förskolan vid övergången mellan allmän avgiftsfri förskola och avgiftsbelagd förskola behöver platsen inte sägas upp. Vårdnadshavare till barn som redan har en förskoleplats kan istället ansöka på nytt om plats på allmän respektive avgiftsbelagd förskola för att grunden för placeringen ska ändras.

4.3 Avstängning

Vid tre obetalda månadsavgifter kan placering sägas upp med omedelbar verkan. Avstängning kvarstår till dess vårdnadshavaren reglerat skulden eller upprättat överenskommelse om avbetalning. Hantering sker enligt en särskild rutin som tillvaratar vårdnadshavarens möjligheter att behålla barnets plats.

Avstängning av plats får inte ske om barnet är i behov av särskilt stöd eller för den del som omfattas av rätten till allmän förskola.